

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Regisztráltok notenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Közvetlen árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Előre szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadó hivatal: K - Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendő.

A gyermeknevelés hibái.

A magyar társadalom gyermeknevelési rendszeréhez vagyunk oly bátrak hozzászólni. A magyar gazdák, munkások, kereskedők és iparosok gyermeknevelési rendszerének ferdeségét érezzük szükségesnek kissé latolgatni. Elismerjük, hogy ama hiba nem a mi hibánk, hanem az apáinké, nem a nagyapánké, hanem a gyors fejlődés következtében csak felületesen tanulmányozott korszaké. Azé a mai korszaké, a melynek közéletében minden nem arra hivatott embertől is megkívánják a sokoldalú tudományt. Jelen korunk e tulfeszített következménye lehet, hogy igen szép, ábrándos magasra törekvő követelmény, elismerjük, hogy a nagy XIX. századnak szüksége van a tudományra; de viszont az életből merített napirenden álló tények bizonyítják, hogy eme követelt tudománynak sok nyomoréka, több érdemtelen szájhőse és sajnos, igen sok pénzen vásárolt tökfilkója van.

Álljon itt először is az apai büszkeség néhány vonása és az ebből folyó makacs akaratoság.

Vannak családapák, a kik, ha gyermekük ügyesen mássza meg a nagy körtefát, következtetve az elevenségből, kimondják: „ez a gyerek fiskális lesz.” Taníttatják, bukkik, büntetik, elvergődik, könyörgéssel, sógorsággal és befolyással

keresztül gurul a vizsgákon, akkor aztán zsebre vágja a két kezét, bebámul az üres levegőbe, még a körtefát sem tudja megmászni, de bizonyítványai révén bedugják oly hivatalokba, köztintézetekbe, a hol ezer, meg ezer ember vagyonát, boldogságát volna hivatva őrizni. Ez termi meg a cizlindert, a gögőt, a szorgalmas nép lenézését, a restséget, a nagyuri hajlamot. Ha ebből a férfiúból családapa válik, ostoba gögjéből resteli fiát gazdának, iparosnak, kereskedőnek neveltetni, hanem neveli nyomoru minimummal hivatalnoknak, léha piperkőcznek s így hanyatlak a társadalom.

A sok gombamódra felszaporodott „ur,” akik ma rendes foglalkozásukként a párbajokat, a semmittevést üzik, mind egykor jobb sorsot ismert apák ferdén nevelt gyermekei. Mily szorgalmas munkásaivá válhattak volna talán a hazának? De a hiba: a nevelési rendszer.

Ezért nem áll tetőpontján nálunk a földművelés, az ipar és kereskedelem. A divat, az tetőpontját érte. Asért a családapák ne kényszerítsék gyermekeiket semminemű tudományos pályára, a melyhez nem volna kedvük. A jó felfogású fiúnak még nem kell éppen ügyvédnek lennie, mert hisz, ha valahol ész kell, ugy a kereskedelem, ipar, gazdaság terén kell, a hol szükséges a messzeható tervezgetés, éles ész, feltétlen előrelátás, kitünő számitás.

Meg máskülönb is egy országot nagygyá, hatalmassá, művelté csak az ipar és kereskedelem tehet. Az tette hatalmassá Angliát, Franciaországot; az fog hatalmassá tenni minket is.

Azért ajánljuk a családapáknak: neveljék gyermekeiket akként, a mint azoknak vágya a nevelést követeli. A szivesen, kedvvel tanuló fiúk legyenek a tudomány emberei, az éles eszű, de ily polczra nem törekvő ifjak legyenek a magyar nagybani földművelés, nagyipari és nagykereskedelem lelkes, alkotó, teremő tagjai; korlátolt tehetségű fiúk váljanak derék, hazafias földművelőkké, kisiparosokká és kereskedőkké, azok pedig, a kiket nagyra törő hajlamuk a dicsőséges katonapályára készlet, engedjük szabadon, mert hazánknak szüksége lehet még egykor a magyar vitézségre, a magyar hadseregére. Így osztályozzuk a gyermeknevelést, ne ismerjünk ebben részrehajlást, legyünk önzetlenek, ne igyekezzünk a természet ellen harcolni, mert arra a legmerészebben haladott korszak sem képes. Végül pedig természetesen első kötelessége legyen az apának gyermekét imádott hazája szeretetére megtanítani, s intse, ne hagyja el ezt a földet, melyet ezeréve bir a magyar nemzet.

Ha ezt a megajánlott rendszert a családapák magukéva teszik, egy század múlva egy teljesen egyetértő, boldog nép lak-

TÁRGZA.

Nemzeti irodalom az Árpádok korában, tekintettel a kereszténység befolyására.

Irtá: Csomortáni

III.

A műveltség fejlődése.

Miután a vadság százados korlátai a keresztény hit által leromboltattak, a műveltség jótékony szelleme árasztá el az új hon téreit. A határon többé nem virasztott a véres kard, helyét a szeretet jelképe foglalta el s árnyéka alatt az idegenek háborúhatlan járhaták be az országot, hirdetve a tudomány s műveltséget, melyet a harcziás szellem eddig tova riasztott.

Nyugatról a németek, délről az olaszok, keletről a görögök és izmaeliták áradatként tödultak az újjá lett nemzet földre, részint nemesebb indok vezérletében, részint anyagi előny elősejtelmében. Az első sorába tartoznak ama számos térítők, kik a hitből merített esodás önfeláldozással akarák megosztani a jövő élet üdvét az új testvérekkel, habár előre látták sokszor, hogy a hamu alatt rejlő ősi tűz fellángolásában saját életük fog új tápként elhamvadni* s még azon elismerésre sem számíthat-

* Endre trónaróvása alkalmával kitört Vátka, Viska, Bua és Boknya-féle pogány lázadás alkalmával sokan gyilkoltattak le, többek között: Gellért esanádi püspök is.

tak, melyet a nemesebb fogalom nyújt az önzestelenségnek.

Az utóbbiakhoz az szerencselovagok és kereskedők sorolandók, kik meghervadt reményeiknek új életet s anyagi helyzetüknek új lendületet ohaítottak szerezni.

István, ki Deodat (apuliai gróf) által nevelt már gyermek korában kedvező haladást tett a tudományokban, Imre fiát, — hogy lelkesítő példaként ragyogjon a nemzet előtt — már zsengo korában oktattatta.

Az országban püspökségek és zárdák állítottak fel, melyekbe külföldi tudományos férfiak alkalmaztattak. István e törekvéseinek az utána következett többi királyok működése s körülményekhez mért jóakarátában lánczolatos fejlődését látjuk.

I. Béla a bel- és külforgalom elősegítése szempontjából ezüst pénzt veretett, mi által a külföldi bensőbb érintkezést könnyítö. Szent László érdemeit — melyek főszüla böles törvényei s a pogányság elleni szigorú intézkedéseiben rejlik, Kálmán tudományos kormánylatában izmosodni, növekedni látjuk, ki országa ügyeinek rendezése közepett a nyelv ügyét is előtérbe állitá.

III. Béla nászülése által Franciaországhoz közelebb vonatván, ezáltal a magyar ifjak tudományos kiképzetésére jelentékeny előnyt nyújtott, mert tagadhatlan tény, hogy a párisi sz. Máriáról, sz. Viktortól és sz. Genovéváról nevezett tanodákban oly számosan voltak ifjaink, hogy az aleman nemzeti

társaság jelentékeny részét 1250 körül ők tették.* A 13-ik században Budai János olvasó kanonok Esztergomban Collegium Christi név alatt oly intézetet alapított, melynek elnöke köteles volt néhány szegényebb tanulót az intézet költségén külföldi intézetbe küldeni, kik ott kiképezetvén, a rájuk fordított alapítványi pénz hivataltba jutás után kötelesek voltak visszatéríteni.**

III. Béla maga, mint a görög udvar neveltje; IV. Béla, mint a hon újjá teremője a megismertett új szokások, a betelepített idegenek, tudósok iránti nagy kegyeltségök által a tudományos fejlődésnek új mozzanatot adtak.

Még Kun László, e történelmileg annyira elítelt király is, szerzett e téren elvitázhatlan érdemeket.

Ő nemcsak a kunokat szorította megtérésre és szelidebb szokásokra, hanem tudományosan képzett egyének iránt is nemes vonzalmat tanusított.

Intézeteket alapított, nevezetesen az esztergomi Ágoston rendűek hittani intézetét, a veszprémi egyetemet helyreállitotta, buzgalma, bőkezősége és törekvése arra is kiterjedt, hogy a nemzet története udvari papja Kéza Simon által rendeztesse s az utókor számára iratba foglaltassék; ezek pedig a mű-

* A többi részt csehek, lengyelek angolok és irhoniak tették.

** Külföldi keresettebb intézetek voltak ez időben: a párisi, bolognai, vizenai, páduai, krakkói és római, az izraeliták részéről pedig az aleppói.

ja majd az országot, ki észszel, mint tettel, karddal, mint tollal, csak hasznára válik hazájának. Nem leend elégedetlen nyomorék, a tudomány tökfilkója, hanem egy szellemi és anyagi munkákat végző szorgalmas nemzedék. Így vész el a rangkór-ság és megoszlik a tudomány, de akkor minden egyén a maga módja szerinti tudományos ember leend, ha nem kényszerítik a kalapos inast arra, hogy miniszterségre vágyódjék.

Ez a jelen korszak igazán tudományos rendszere!

Politikai hírek.

Az örmények lemészárlása Kis Ázsiában.

Odesza, nov. 21. A Fekete-tenger több török kikötőjéből legutóbb érkezett hajók száz örmény menekültet hoztak magukkal, kiknek sikerült a mészárlások elől megmenekülni. Borzasztó dolgokat beszélnek ezek a mészárlásokról, melyek Trapezuntban, Bitlisz, Diarbekirben és Ezerumban történtek. Az utóbbi helyen úgy szólván a kormány főbiztosa Sakir pasa és a főkörmányzó Resuf pasa szeme láttára játszódtak le a mészárlások. A vérengzéseknél — mint mondják — a főszerepet mindenütt a rendes csapatok vitték. A menekültek igen szánalmas állapotban vannak. Az itteni gazdag örmények gyűjtést rendeztek a menekültek részére.

Ítélet a Takáts-pörben.

Budapest, nov. 21. Takáts Zoltán öt évi fegyházra és további öt évi hivatalvesztésre, Takáts anyja pedig egy évi börtönrre ítéltettek. Berecz perújítási keresete elutasított.

Képviselőválasztás.

Budapest, nov. 21. Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert a budapesti II. választókerület egyhangulag ismét országos képviselőjének választotta.

A képviselőház ülése. Budapest, nov. 22. A költségvetési vitának ma elsőnek Szederkényi Nándor szólott, a ki azt panaszolta, hogy az országból nagy összegek vándorolnak ki külföldre. Beöthy Ákos beszélt ezután, azt mondván, hogy a politika és a börze összejátszása kiesinyítik a nemzetiségek előtt az államot, nem pedig Apponyi. Mert e miatt az állam nem áll magas színvonalon. A katonakérdésről szólva, hangsúlyozza, hogy a magyar katonának, ha a közös hadseregben szolgál is, tudnia kell, hogy a magyar királyt szolgálja. Péchy Tamás pénzügyi szempontból bírálta a költségvetést, melyet nem fogad el.

Berzeviczy párbaja. Berzeviczy Albert és Kacziány Géza közt végbement a párbaj. Mindketten megtették az öt lépés avace-ot és lőttek. Egyik golyó sem talált.

veltség érdekében való hálás fáradozásainak mind megannyi bizonyítékai.

Mindezekhez járult III. András böles törvényeivel, melyek által a köznép sújtó kenyuri korlátokat széttörve, az emberiség jogainak fenségét alapította meg, s az egyéni eltipított szabadságot ősi fényébe helyezve, eredeti rendeltetésének visszaadta. A szabad ország szabad népeiben az által a szendergő életöröt felszítva előkészíté azon kort, mely Mátyás alatt boragyogá egész Európát.

A műveltségterjesztés fárasztó munkája okként a nehéz körülmények között is, lépésről-lépésre előrehaladt.

Mindegyik annyit hordott a művelődés alapjához, mennyit a szomorú viszonyok kényszerei megengedtek, végre abban halt ki a hálás emlékü Árpád-sarj, ki a törökvéseknek leghatározottabb fejlődést készíté elő.

S így az érdem háromezázados hervadhatlan babérát, mint a közkegyelet emlékvilágát, méltán borítja az utókor a turul nemzetség befátyolozott ezimer lapjára.

Magyarország millenniuma.

Irta Báronsy István.

I.

A jövő, 1896-ik évben ezer esztendeje lesz már annak, hogy a magyarok ősei Árpád vezérrel az élelőkn, elfoglalták a Duna-Tisza mentét s ezen a tejjel-mézszel folyó Kánaánon megalapították Magyarországot. Sok diésőséget aratott a magyar nép ez alatt az ezer év alatt a harezmezőkön; sok viszontagságon is ment keresztül; de jó és balsorsban egyaránt megmaradt mindenkor magyaroknak, szabadságszerető büszke népnek, amelynek Árpád óta van már alkotmánya s amely az ő alkotmányának a védelmében páratlan példát adott a világ minden szabadságszerető nemzetének.

Ezer éves diéső múlt után, amelynek oly sötét időszakai is voltak, minők a tatárjárás, a mohácsi vész s a török hódoltság; ma is fennáll az aránylag kis magyar nemzet, s ámbár sokáig védőbástyája volt egész Európának a pogányság inváziója ellen, pótolni tudta nagy nemzetközi előrsi szolgálatában szenvedett hátramaradását; utól tudta érni a civilizáció magaslatai felé haladó népeket; beállott azok előre törő soraiba s most nemes bizonyítékát készül adni annak, hogy el foglalt helyét a fejlődés minden képességével s a haladáshoz szükséges erővel állotta meg.

Ezt a bizonyítékot a jövő évi budapesti millenáris kiállítás sorozatán s az ezzel kapcsolatosan elkészülő nagy nemzeti alkotásokkal együtt fogja Magyarország a művelt világ ítélője alá bocsátani.

Amit a magyar állam mai területén 322,310 □ kilométeren, az ország tízenyolez millió főnyi lakossága e magyar haladás és műveltség dokumentumaiként összehordhat egy nagyszabású nemzeti közkinctárba; azt mind látni fogjuk a milleniumi kiállításon. Ami a magyar nép és magyar föld nemzeti sajátága, érdekessége, tornelőse: az együtt lesz egy rendszeres, óriási gyűjteményben, hogy örvendhessenek neki azok, a kik mindazt a magokénak vallják s hogy rokonszenvet és barátságos indulatokat keltsenek az életrevaló magyar nép iránt azokban az idegenekben, akik a külföldről jönnek majd hozzánk, mint a mi kedves vendégeink. Ha idegenek is ők nekünk vörök és faji származásuk törvénye szerint, de édes testvéreink mindnyájan a humanizmus alapján s az emberiség közös nagy érdekének, a civilizációznak a szolgálatában.

Am azt, amit Magyarország a mai napon mint haladásának fokát felmutatni képes, megtalálhatók részletekben, itt-ott, ünnepies kiállítás nélkül is; hisz, a műveltség félreérthetetlen nyomokat és jeleket hagy mindenben, a mit magasztos hatalmába kerít; s a fejlődés egyik nagyerejü harezosa, a nemzeti ipar, ezer meg ezer változattal tárja ki produktumait, bármerre forduljon is a kíváncsi szem.

De a múlt idők érdekes maradványai, egy nemzet ezeréves történelmének a fennmaradt emlékei, némely esetben a fenyegető semmivé válástól szerencsésen megmentett ereklyéi, nem kínálkoznak uton-utfélen, hogy gyönyörködünk bennök, vagy hogy a tanulságokat levonván belőlük: épülünk általok. A múlt esztendőik elviszik magukkal a bennök fogantatott aktualitást, s a mit az új idők kívánalma, divatja, haladása immár muzeumokba valónak ítél: nem kerül az többé különös ok nélkül a maga egykori fényével a nyüzsgő, eleven világba. Arra, hogy az ily letűnt érdekességek ismét felszínre kerüljenek s a nagyközönség érdeklődésének a középpontjává tétessenek, csakugyan ritka alkalom kell, olyan, a minő a mi ezredéves kiállításunk lesz. Sz ez a történelmi nevezetesség, a magyar nemzet életében örökké páratlan fontosságu kiállítás teljesíteni fogja e részben is hivatását; élénk fogja tárni mindazt, a mi a honfoglalás óta mint jellegzetes magyar alkotás ismeretes; az ősmagyar honfoglalás harezos földi maradványairól átröpülhet majd tekintetünk az első keresztény magyar királytól ránk maradt örökségre, végignézhethetjük emlékeinkben a letűnt századokat; kronologikus sorrend szerint tünődhetünk el azon, hogy mily fokozatokban fejlődött Magyarország oda, a hol ma van.

Ezért lesz a jövő év május másodikika (a milleniumi kiállítás megnyitásának a napja) igazi nagy ünnep a magyar nemzet történetében minden idő-kön át. Már ezért is érdemes lesz az egész művelt

külföldnek elfáradni hozzánk, a mi barátságos, vendégszerető magyar fővárosunkba, hiszen ezer év történelmének a kézzelfogható jelei, meglevenült maradványai ily nagyszabású csoportosításban tölthetnek érdekesség dolgában minden képzelhető faj-táján a muzeumok rendszerint egyoldalu s a mellett mindig temetőjellegű gyűjteményein.

Avagy hol van a világon állandó gyűjtemény, amelynek ötszázhuszezer négyszög-méter terület kel-lone a befogadására, mint ahogy kell a jövő évi magyar millenáris kiállításnak, amely területnek a beépítése ötödmillió forintnál jóval többet nyelt el? Tudunkkal nem volt még sehol a világ országos kiállítása, amelynek ily területre lett volna szüksége, de nem is volt még ország, amelynek az jutott volna eszébe, hogy korok ezer év fotográfiáját teremtsen meg ilyen millenáris kiállítás-ban. Sz ezen a esinos területen százhatsvanöt külön-féle csarnok és egyéb kiállítás épület van, legnagyobbbrészt igazi paloták.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Jámbor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

XD.

Téns Szerkesztő Ur!

Ne tesson aszt hinni, hogy nemes Kárbahágó község csak ojan ribancz falu, kibon ninesen sem-mi uri tempó, mót igenis ojan helyiség, kibon min-denféle uri fortéjjok erőst virágoznak. Póldának okáét, a főnabb szívü népek nálunk sem kujakval igazittják el az bajoskodásaikat, hanem illendő mó-don hunezutra mennek ki, a mint ez rangbeli em-bereknek dukál és a miképpen esztet a városi ura-ságok esinálni szokták. Háat az multkor es az az eset adódott elő, hogy Nyáguj Jóska hütös asztot tanálta mondani Geezö Pisti komámnak, hogy ugy vágja fültön, hogy az v . . . je hejből meg-indul. Erre osztán Pisti komám erőst méregbe jött, az báránbörös sapkáját a földhöz vágva elejibe, hunezutra hitta ki az hütös uramot s meginvitált engemet es kántor komámot, hogy legyünk segies-eségére. Nyáguj Jóska pedéglen Majos Ferit s Ka-tó Estányt állította segédekül. Minek utána az ijen uri dógot nem lehessen csak ugy szárazon megesi-nálnis ott vaj bornak, vaj vérenek fojni kell, te-hát az Móciez koresmájában eszeveültünk, hogy most mán mi legyen leendő. Perszo, hogy perszo az bort ő kemo fizette, az dógot pedéglen münk esináltuk. Egy nehány litra után osztán abban állapotak meg, hogy az igaz, hogy Pisti komám az Nyáguj Jóska átal megsértődött, de minek utána Nyáguj Jóskát ezeltött 21 esztendővel, köjök korában Affra Káruj szájbavágta vót s osztán ugy szaladt, hogy Nyáguj Jóska nem érte utol s nem adhatta vissza, azét nokie bevégzetlen ügye vagyon, s addég Geezö Pisi-t nem fog véle hunezutolni, mig asztot az szájbavágást vissza nem adgya, minekutánna pedéglen az sértő Affra Káruj tavaj törökbuza szedéskor meghót, ennél fogvást az szájbavágás az ő 4 esztendős-fijának löszén visszaadandó, met hejes és illik, hogy az kapja az pofot es, ki az házát örö-költö. Az dolog ijen okosan kifurdalódván, Nyáguj Jóska hütös uram el es ment s Affra Pótorkót, az Affra Káruj fíját pofon ritytyentette, de az vót a baj, hogy esztet az köjök édes anyja és mostoha apja előtt tette, kik e mán méregbe jöve hütös ura-mot jól elagyabugyálták s így Nyáguj Jóska hü-tös uramnak egy hejett két bevégzetlen ügye lett. Az hütös ur nem akarta magán száradni az dógot s más nap végig vorte az mostoha apát, de ennek meg segítségére jött két jó komája s közönsön esmég oltangáltak, mire az bevégzetlen ügyek száma 3-ra szaporodott. Es ez így ment tovább s minekutána az bevégzetlen dolog ojan mint az baczellus, min-denik 3-4-et köjkezik, most mán Nyáguj Jóská-nak 137 bevégzetlen ügye vagyon. A pófája tiszta esupa flastrom s az testyin mines egy akkora ép bór, hova egy rongyos 10 fillérest le lehetne tenni. Most mán ugy áll az dolog, hogy egész Kárbahágó község apraját, nagyját, kanját nöstényit meg kell botoznia, hogy Geezö Pistivel az pilacra kiállhasson De Geezö Pistinek sem áll erőst jól a dóga, met

neki 4 párbaj-segédet kellett néhány hét óta borval tartani, met mivelhogy minden este „ülős” vót. Mórész zsidó tennap kért a bor kontóét exekueziót az házára s az mig Nyágúj Jóska az maga 137 drb bevégzetlen ügyét bevégezi, addig Gecző Pistinek sem marad egy ezilok földje sem, de legalább az uri lovagias karakter megleszen mentve, met hát az kárbahágói közvélemény erőst gaez, egy perez alatt ugy megveti az embert, hogy jobb sem kell, osztán mehet vele. Ezen hunczutos ügy mián, — a mint az újságlapok szokták mondani „kénos izgatottság tartja fogva az kárbahágói társadalmat. Nyágúj Jóska veri az embereket s végzi a bevégzetlen ügyeit, az segédek tanácskoznak és isznak, Gecző Pisti fizet, Mórész zsidó örvend s az társadalom pedéglen, mint minden jó nevelésű társadalomnak dukál, gyönyörködik. Én pedéglen azt mondom, hogy az maji világban, ha egy embert felképelnek s az mindnyá vissza nem képele, párbaj képtelen lészzen, s az osztán bármiképen ügyekszik es, képtelen az ő párbajképességit visszazseregzeni, az mig visszi nem képele. Így hozza magával ezt az uri tempó es az karakter! Mű pedig kántor komám, én párbaj segéld-pajtásom, lovagiasan igyunk egy cseppet.

Kárbahágó, 1895. nov. 20.

Maradtam
tisztelvel és becsületvel
Jámor Están
egyházi és harang-kezelő.

Ujdonságok.

— **Uj albiró.** Ó felsőgo az igazságügyminiszter előterjesztésére Perényi Ferencz erzsébetvárosi törvényszéki jegyzőt a nagyajtai járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

— **Itt van a tél.** Hosszu, kellemes ősz után végre beköszöntött a tél. Mult pnteken elkezdett esendesen havazni és szombatra jó vastag hólepel borította be a földet. Hogy ez a hó a tél végleges beálltát jelenti-e avagy ez csak bemutatkozás, nem lehet tudni, de a mi szeszélyes időjárásunktól kitelik, hogy ezt a havat elviszi s még egy esomó szép őszi nappal kedveskedik.

— **A mezőgazdasági statisztikai adatok beszerzése** véget megindultak megyeszerte az ügynökök. Hogy valami kellemes fogadtatásban részesüljenek a közönség részéről, arról szó sines, mert nagyon is elterjedt a nép között azon balhit, hogy a gazdasági termékek összeírása adózás szempontjából történik. S ez a vélemény különösen vidéken oly erősen tartja magát, hogy azt megingatni nem igen lehet s a jámbor nép siet is az új adózás ellen a maga módja szerint védekezni, kivágja a gyümölcsfáit és siet a felesleges baromfiakon hirdeten tudadni. Mult esütőtökön a kézdívasárhelyi piaczele volt esírkékel, rézcékel, melyeket potom áron kínáltak a megrémült falusiak. A kézdívasárhelyiek pedig az új miniszteri rendelet folytán olesó pesonyéhez jutottak.

— **Jegyzői gyűlés.** Orbai járáskör „községi és körjegyzők egylete” őszi rendes közgyűlését Gelenczen folyó hó 14-én tartotta meg. Megjelent a gyűlésen a járásnak közszertetben és tiszteletben álló főszolgabírója: Hollaky Attila ur is, kit megérkezésekor a már összegyűlt jegyzők és a gyűlés iránt érdeklődők lelkesen megjeleneztek. A gyűlés délelőtt 10 órakor vette kezdetét, mikor a járáskörnek elnöke, Imreh Mózes, a gyűlés vezetésével tiszteletbeli elnök nagys. Hollaky Attila főszolgabíró urat kérte fel, ki ennek engedvén, a gyűlést a jegyzők közbe intezett buzdító szavakkal nyitotta meg. A gyűlés tárgysorozataiban felvett tárgyak igen élénk megvitatással tárgyalattak, s különösen a most elkészítendő mezőgazdasági statisztikának egyöntetű felvétele szolgáltatott igen élénk megbeszélést, melyhez az igen szép számban megjelent érdeklődők is hozzá szóltak, mintegy igyekezővén a gyűlés iránti érdeklődésüknek ezzel is kifejezést adni. A gyűlés délután 1 órakor ért véget, mit tiszteletbeli elnök ur ismét lelkes szavakkal zárt be, megköszönve a helyből és távolról megjelent idegeneknek a gyűlés iránt való érdeklődésüket. Ezután Biróthi A ntal helybeli jegyző felhívta a jelenlevőket a rendezett

közében való résztvételre, mely általános helyesléssel fogadtatott. A jól sikerült és rendezett közében mintegy 30 volt jelen és mindjárt kezdetén élénkséggel kezdődött, mennyiben jelen volt Béres János tamásfalvi tanító kifogyhatlan adomáival és nagyon találó megjegyzéseivel a közében részvevőket általános derűtség közt tartotta. A pohárköszöntők közt első Csiby Tamás, róm. kath. plébános mondta, üritvén poharát a jegyzői egyletért és annak tiszteletbeli elnöke Hollaky Attila főszolgabíróért, kifejtvén, hogy Gelencze község fennállása óta a jegyzőknek ily összejövetele ott első és a községi lakosság üdvözlését és „Isten hozott”-ját talmásolja, midőn látja, hogy ezen jegyzői egylet működésével a közigazgatás, de leginkább a lakosság érdekét kívánja előmozdítani. Nagy hatással és lelkesítéssel mondott beszédét hosszan tartó éljenzés és taps követte. Ezután pohárköszöntőt mondott Béres János Csiby Tamásra, Imreh Mózes a gyűlésbe távolról megjelent érdeklődőkért, névszerint: Potsa János, megyei utbiztos, Béres János, tamásfalvi tanító és Zonda László, barátosi birtokosért. Az igen szép kedélyhangulatban lefolyt közében délután 5 órakor ért véget, mit Hollaky Attila főszolgabíró ur igen szép beszéddel zárt be, magával hiva azokat, kiket hivatalos kötelessége a következő napra is elszólít. És ezzel eltávozott mindenki, magával vivo egy szép és tanulságos nap emlékét.

— **Halálozás.** Baróthi Ineze József köz- és váltó-ügyvéd, Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagja, róm. kath. egyházközségi vál. tag, volt országgyűlési képviselő 46 éves korában hosszas szenvedés után november hó 20-án d. e. 9¹/₄ órakor meghalt.

— **Meghívó.** A kézdívasárhelyi Oltár-egyletnek folyó évi december hó 1-én d. u. egy és fél órakor K.-Vásárhelytől, a kantai gymnasium nagy termében közgyűlése leend, melyre az érdeklődők, alapítók és rendes tagok tisztelettel meghívattak. A gyűlés főbb tárgya: 1. Igazgató beszéd. 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. Titkári jelentés. 4. Püspök ő nagyméltóságának felmentése az 1895 évi számadás alól. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése. 6. A vizeskeresztgyűjtés eredményének bejelentése és a gyűjtésnek jövő évre való elrendelése. 7. Folyó ügyek. 8. Indítványok. K.-Vásárhelytől, 1895 nov. 20. Br. Szentkeresztly Stephaue, elnök. László József, főjegyző.

— **Szekely femipari munkások alkalmazása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak budapesti gépgyárában, hová újabban három szekely vidéki munkást vétetett föl, a jövő hónapokban még több ügyes vasgyalusra és vésőre lesz szükség. A folyamodók alkalmaztatásuk iránt a kamaránál jelentkezhetnek.

— **Fa-anyagok szállítása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége részére 1896 évben szükséges tölgy- és fenyőfa-deszkák, pallók, lécek, faragott gerendák stb. szállítása iránt a pályázatok a nevezett üzletvezetőséghez f. é. december hó 3-dik napjáig benyújtandók. A közelebbi tudnivalók a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A kézdívasárhelyi játékony ezülu nőegylet folyó év november hó 16-án tartotta utolsó állérestélyét, melyen belépti díjból és felülfizetésből befolyt összesen 60 frt. Felülfizettek 63-on, összesen 21 frt 20 krt. Fogadják a szives adakozók nőegyletünk hálás köszönetét. K.-Vásárhelytől 1895. november hó 18-án. Kiss Károlyné, n. e. p.

Mezőgazdaság.

A műtrágya olesó és könnyű beszerzésére nézve közöljük a megyei gazdasági bizottság következő intézkedését.

Hungária műtrágya, kén-sav és vegyiipar részvény-társaság.

Másolat

Budapest, 1895 november 11-én.

Méltóságos hatolykai Potsa József főispán urnak S.-Szentgyörgyön.

Tiszteletbeli, Méliis Lajos ur felhívása folytán, kinek szerencséseje volt Méltóságodnál tisztelegnetni, van szerencsénk esatoltan általános árjegyzőnknek megküldeni, valamint Méltóságodnak a következő előnyös árajánlatot megtenni:

prima szuperfoszfát	á 4 frt 95 kr.
chili salétrom	á 12 frt — kr.
rőpatrágya	á 6 frt 50 kr.
árpatrágya	á 5 frt 50 kr.
zabtrágya	á 5 frt 50 kr.
burgonya trágya	á 5 frt 50 kr.

Ezen árak 100 kg-onként szákkal együtt, egész wagonrakományok, vételénél bármintve S.-Szentgyörgy állomásra, kisebb mennyiségnél pedig a budapesti vasuti állomásra állítva értődnek, készpénzfizetés mellett 2° pénzintári engedménnyel vagy 6 havi időre. Tisztelettel bátorokodunk megjegyezni, hogy egész wagonrakományok alatt nem azt értjük, hogy egy fajta műtrágyából kell legalább 100 méter mázsának lenni, hanem ezen mennyiséget lehet több fajtából is összeállítani.

Igen becses megbízásait kérve, vagyunk kitűnő nagyrabecsüléssel,
„Hungária”

műtrágya, kén-sav, vegyiipar részvény-társaság.

270 szám
1895. gb.

Tekintettel a műtrágyázásnak mind nagyobb mérvben terjedésére, valamint azon körülményre, hogy kisebb mennyiségű műtrágya megrendelése a gazdaságoknak a magas szállítási díj miatt igen költséges: a „Hungária” műtrágya gyár ajánlatát oly felhívással közlöm, hogy annak alapján a gazdaságoktól szőlítsa fel, hogy a kik a felhozott műtrágyák valamelyikéből rendelést tenni ohajtának, abbeli szándékukat f. év decz. végéig a j.-főszolgabíró tanácsnál jelentsék be, megnevezésével a műtrágyának és mennyiségének. Az illető hatóság a beérkezett bejelentéseket a gazd. bizottsághoz felterjeszti és ha 1—2 kocsirakományra megrendelés lesz, azt a bizottság megrendeli és a kiosztásról gondoskodni fog. Háromszékvármegye gaz. biz. nevében, S.-Szentgyörgy, 1895. nov. 13-án.

Potsa József,
elnök, főispán.

Szerkesztői üzenet.

B. L. urnak. Köszönjük. Jövő számunk hozni fogja
B. Gy. urnak. Térésükre miatt késétt.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK, M. KIR. SZABAD. NAGYKERESKEDŐK ÉS FEHÉRNEMŰ GYÁROSOK

NAGYVÁRAD.

BUDAPEST.

DEBRECZEN.

Erdélyi ügynökség: **Kasza Manó** Kolozsvárt.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint Kolozsvárt, bolmagyar-uteza 19 szám alatt egy ügynökségi irodát nyitottunk, melynek vezetésével **KASZA MANÓ** urat biztunk meg, ki **vaszon, fehérenemű, divat és szőnyeg különlegességek** összes mintáival bármikor levél, telefon 191 sz. vagy személyes megkeresésre a n. é. vevőközönség rendelkezésére áll.

Kiváló figyelmet fordítunk **menyasszonyi kelengyék** összeállítására, melyek logujabb divat szerint s minden igénynek megfelelően raktárunkon készen is kaphatók, vagy tetszés szerint elkészíthetők; nemkülönbön nagy súlyt fektetünk a **női ruhák** vállalatára, melyeknek elkészítettését igen jutányos árban gyorsan és pontosan eszközöljük.

Menyasszonyi kelengyék felvételére utazókat bármelyik vidékre is meghívás folytán azonnal irányítjuk.

Midőn a t. vidéki vevőközönség kényelmére ezen ügynökségi irodát megnyitjuk, reméljük, miszerint ezégyünk, mely **93 éves** fennállása óta a legjobb hírnévnek örvend, ezuttal is pártfogásban fog részesülni, mit előre is kérve, vagvunk

kiváló tisztelettel

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA.

Szállításhoz szükséges a legutolsóban elvállaltatunk.

Menyasszonyi kelengyék 300 fttól feljebb

Köhögés,

einyálkásodás és rekedtség ellen igen jó házszer a
RÉTHY-féle

Pemetefü-czukorka,
mely a köhögést csillapítja és a nyálkát feloldja.
Kellemes íze folytán a gyermekek is szívesen veszik.

Egy doboz ára 30 kr.

Kapható:

minden nagyobb gyógyszerárban. Oly helyeken, hol raktár nincs, 5 dobozzal
1 forint 50 krajczárért bérmentve küld

158 2-5

Réthy Bela, gyógyszer.B-Csabán.

A brassói árucarnok

korlátolt felelősségű szövetkezet

felajánlja dusan berendezett raktárát mindenféle

butorokból, u. m. szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezések, szek-
rények, asztalok, hajlított butorok,

takaréktűzhelyek nagy választékban, igen jó munka,

futószőnyegek szép színekben, igen tartósak. (160) 1-4

esztergályos áruk u. m. könyv-, kőta-, újságtartók, stb.

kulacsok faecapok, dugaszok, kefe- és kötélárak jó kivitelben, jutányos
árak mellett.

Az eladási helyiség az áruház I. emeletén a nagypiacon.

Védjegy

F E R E N C Z-

Pálinka (Sósorszesz)

VÉRTES gyógyszer-féle

használatban a leghatásosabb.

Egy üveg 1 és 2 korona.

Kapható: K. Vásárhelyen Kovács Fe-
rencz ur gyógyszerárában, a hol azonki-
vül raktáron vannak a Sas-gyógyszerár világ-
hírű szereiből következők: Dr. Heuffel-féle
gyomorszeneczin; Dr. Heuffel-féle vértisz-
tító labdacsek; Süssaparilla kivonat; bá-
nati növénynedv; Herkulesfürdői kösz-
vényeszsz; injectio és capsules vegetales;
lugosi házi kenőcs; fülolaj; szemvíz; an-
gol csudabalsam; antibiotin stb.

Vértés Lajos,

Sas-gyógyszerár, Lugoson 8 sz.

HIRDETMEÉNY.

A magyar osztálsorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart.
Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronáért
egy tized sorsjegy 8 koronáért és
egy huszad sorsjegy 4 koronáért.

az ismert elárusítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezek-
hez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.

MÁR

1895. Deczember hó 6-14-ig.

ejtetik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték

Nagy nyereeményhúzása,

melyben 24.99 pénznyereemény kerül

4 millió 332.000 korona

összértékben kisorsolásra, többek között egy 600,000 koronás jutalom 400,000, 200,000, 100,000, 50,000 stb. stb. koronás nye-
reményekkel.

A legnagyobb nyereemény
a legszerencsésebb esetben.

EGY MILLIÓ korona

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt.
1 fél = $\frac{5}{10}$ 20 frt. 1 huszad 2 frt.

(Biztonság okáért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levélben kérni. Az ajánlott levél portója fejében 15 kr., nyereeményjegyzékért 10 kr., összesen 25 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy ntánvétellel is

HEINTZE KAROLY fő-elárusító,

BUDAPEST

Szervita-tér 3.

Hogy a tisztelt közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereeménykilátáshoz
jusson, 5 vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönböztetebb számokat állítom össze tetszés szerint egész,
fél, tized és huszadokból.

Sürgöny-czim: Lottoheintze Budapest.

1-2

Ifj. Jancsó Mózes-nél K.-Vásárhelyt.